

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 27 februari 2024

Beleid en Uitvoering - Team Economie
en Recreatie

15 2024_B&W_00144 Informatienota Vaar- en verhuurbeleid - informeren**Samenstelling:**

Aanwezig:

J.H. Bats, burgemeester en voorzitter; M. Smit, wethouder; T. Jongman, wethouder; B. Harmsma, wethouder; M. Scheringa, wethouder; M.W. de Graaf, gemeentesecretaris

Samenvatting

Met de invoering van het nieuwe vaar- en verhuurbeleid eind 2020 is een nieuw juridisch kader neergezet. Het was nodig het toenmalig beleid aan te passen, aangezien het geldende vaar- en verhuurbeleid (met een maximum aantal vergunningen in/nabij Giethoorn) strijdig was met de Dienstenwet. Daarbij is besloten dat de vaarsector ook mee zou moeten betalen aan de kosten die worden gemaakt als gevolg van toerisme: "de bezoeker draagt bij". Met het beleid is een stap gezet richting een nieuwe balans tussen leefbaarheid en toerisme. Bij de vaststelling van het beleid heeft de raad gevraagd om een evaluatie na het eerste vaarseizoen. De evaluatie is uitgevoerd en afgerond eind 2021. Op 8 februari 2022 heeft het college ingestemd om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit het bevindingenrapport en is de raad geïnformeerd (2022_B&W_00115). Daarbij is aangegeven dat de aanbevelingen die volgen uit de evaluatie worden besproken met partijen en acties worden uitgezet. De meeste aanbevelingen zijn inmiddels uitgevoerd of in gang gezet. Voornaamste actie is om nu met betrokkenen in gesprek te gaan over de data en hoe we de beleefde vaardrukke verder kunnen reguleren. Met deze informatienota ontvangt u een stand van zaken van de evaluatie van het vaar- en verhuurbeleid.

Informatienota

Inleiding

Op 15 december 2020 heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland het nieuwe vaar- en verhuurbeleid vastgesteld. Daarbij waren de volgende uitgangspunten in beeld (volgens raadsvoorstel):

- Behouden en versterken van het unieke karakter van Giethoorn.
- Reguleren van de vaardrukke op de Dorpsgracht in Giethoorn.
- Proactief inspelen op de verwachte groei van het aantal bezoekers.
- Uitbreiding van handhaving en gastheerschap door middel van crowd-control.
- Bezoekers dragen financieel bij.

Bij de vaststelling heeft de raad gevraagd om een evaluatie na het eerste vaarseizoen, om te bezien hoe de uitvoering in de praktijk wordt ervaren. Rond het einde van het vaarseizoen 2021 is de

evaluatie, uitgevoerd door een onafhankelijke partij genaamd Comcept, in de vorm van een inventariserende enquête en gesprekken met een aantal vertegenwoordigende groepen uitgevoerd en afgerond. Op 8 februari 2022 heeft het college kennisgenomen van de evaluatie en heeft ze ingestemd met het voorstel om uitvoering te geven aan de aanbevelingen. De raad is hierover geïnformeerd.

Maart en september 2023 heeft de fractie van CPB schriftelijke vragen gesteld over het vaar- en verhuurbeleid. In de beantwoording van de vragen (**2023_B&W_00732**) is op 17 oktober 2023 afgesproken bij u terug te komen met voorliggende informatienota. Hierin behandelen we de volgende onderdelen:

- Ad 1. Stand van zaken van genoemde evaluatiepunten zoals verwoord in de uitgevoerde evaluatie vaar- en verhuurbeleid (2022_B&W_00115);
- Ad 2. Analyse van de data van het afgelopen vaarseizoen 2023;
- Ad 3. Stand van zaken en mogelijke uitkomsten van de beroepsprocedure VMR;
- Ad 4. Verbetervoorstel voor vervolg inclusief participatie.

Kernboodschap

Ad 1 Stand van zaken uitvoering evaluatiepunten

In de uitgevoerde evaluatie van 2021 zijn aanbevelingen per deelthema gemaakt. In bijlage 1 vindt u een overzicht van alle deelaanbevelingen met daarbij de stand van zaken. De meeste aanbevelingen zijn inmiddels uitgevoerd of in gang gezet. Zaken die samenhangen met de beroepsprocedure VMR zijn geparkeerd tot de eerste rechterlijke uitspraak (verwacht zomer 2024). Voornaamste actie is om nu met betrokkenen in gesprek te gaan over de data en hoe we de beleefde vaardrukke kunnen reguleren. Hieronder kunt u de rode draad uit de stand van zaken lezen.

1. Objectiveren van drukke en hoeveel drukke is acceptabel

In alle gesprekken van de evaluatie kwam het thema “te druk”/ leefbaarheid naar voren. Telkens vanuit een andere invalshoek. Drukke is echter niet te objectiveren. Wat wel kan, is inzichtelijk maken hoeveel bezoekers en vaarbewegingen er zijn geweest. Het dashboard bezoekersstromen is sinds 2022 ingericht. Met het dashboard maken we een inschatting van de hoeveelheid te verwachten bezoekers en meten we het aantal bezoekers. 2023 is het 1^e normale vaarseizoen geweest na Corona. De gegevens zijn in december 2023 geanalyseerd. Welke bevindingen we uit deze analyse kunnen halen leest u onder ad 2. Deze data-analyse geeft nu de mogelijkheid om met betrokkenen in gesprek gaan. De gesprekken hiervoor worden in maart en mei gepland.

2. Beperken filevaren/congestie in de Dorpsgracht

Een belangrijk doel van het nieuwe vaar- en verhuurbeleid is “vlot en veilig doorvaren” in de Dorpsgracht Giethoorn. Nu de data van het vaarseizoen 2023 bekend zijn, kan het gesprek gevoerd worden over wat de optimale capaciteit is van de Dorpsgracht en wat volgende maatregelen kunnen zijn om congestie te voorkomen. Tijdens de evaluatie is de aanname gedaan dat 150 boten de maximale capaciteit is van de gracht. Gebleken is dat bij 150 boten per uur in de Dorpsgracht, de drukte dusdanig is dat er sprake is van langzaam varen. Uit de cijfers blijkt dat in 2023 in de Dorpsgracht, sprake was van langzaam varende en stilliggende vaartuigen (>150 boten per uur) waarvan op 44 uren sprake is geweest van echt filevaren, namelijk stilliggend verkeer (>175 boten per uur).

3. Beperking aantal boten en/of verdeling boten

Het nieuwe vaar- en verhuurbeleid heeft niet geleid tot een afname van het aantal boten. De aanbeveling was om onderscheid te maken tussen verhuurbedrijven en verblijfsaccommodaties/ logies in kentekens. Wij zien geen toegevoegde waarde in dit onderscheid op kentekens. Wij kunnen nu al zien aan wie wat is vergund (zie onderstaande tabel).

Afgegeven Vaarvergunningen	31.12.2020	12.02.2024	Vershil	Aandeel reguliere rondvaart- en verhuurbedrijven	%	Nieuw: Aandeel vakantieparken, vakantiehuizen en B&	%
Totaal vergunningen	74	103	+39%	68	66%	35	34%
Verhuurboten	923	1.409	+53%	1.151	82%	258	18%
<i>smal</i>	-	1213		1025	85%	188	15%
<i>breed</i>	-	115		105	91%	10	9%
<i>extra breed</i>	-	81		21	26%	60	74%
Authentieke punters	76	75	-1%	72	96%	3	4%
Rondvaartboten	113	107	-5%	107	100%	0	0%

Smal = breedte tot en met 1,80 meter

Breed = 1,81 meter tot en met 2,10 meter

Extra breed = breder dan 2,10 meter

De toevoegingen hebben voornamelijk plaatsgevonden in 2021 en 2022, als doorwerking van het in werking treden van de nieuwe verordening. In totaal zien we een stijging van 39% in het aantal vergunningen. Dit komt omdat vakantieparken en B&B 's in de Vaarverordening 2021 vergunning plichtig zijn geworden. Daarnaast zien we een stijging van het aantal verhuurboten met 53% (486 boten). De reguliere rondvaart - en verhuurbedrijven nemen 47% (228 boten) van deze stijging voor hun rekening.

4. De gebruiker betaalt mee

Eén van de doelen van het nieuwe vaar- en verhuurbeleid is dat de gebruikers meebetalen aan publieke toeristische- en leefbaarheidsvoorzieningen voor Giethoorn. De invoering van het belastingstelsel rondom het nieuwe vaar- en verhuurbeleid zorgt er voor dat budget ontstaat voor de genoemde voorzieningen. In totaal is dit tot nu toe een bedrag van € 1.199.000. Sinds 2021 wordt met de middelen van de gemakkelijkhedenretributie een crowdmanager, extra Boa's en verkeersregelaars ingezet. De crowdmanager benut onder andere het dashboard om handhaving en verkeersregelaars op te schalen als er veel bezoekers verwacht worden. Daarnaast ligt een impulsregeling klaar om ingevoerd te worden, met als doel een deel van de inkomsten te benutten voor initiatieven uit Giethoorn, die een relatie hebben met het verbeteren van de leefbaarheid. GO en GB zijn positief over de regeling. Op verzoek van GO en GB is de invoering uitgesteld in verband met de beroepsprocedure VMR.

5. Belastings- en heffingssysteem

Voor wat betreft de belastingen en heffingen zijn door de ondernemers in de evaluatie een aantal constatering gedaan. In januari 2023 is namens 29 ondernemers een beroepsprocedure gestart tegen de aanslagen Vermakelijkhedenretributie (VMR) 2021. Dit heeft tot consequentie dat de aanbevelingen die samenvielen met de verordening VMR tot nader orde zijn stilgelegd. Zie ad 3. stand van zaken en mogelijke uitkomsten van de beroepsprocedure VMR voor verder informatie.

6. Kwaliteit kentekens

De kwaliteit van de kentekens, die door de gemeente beschikbaar zijn gesteld, zouden onvoldoende zijn. Voor de gemakkelijkhedenbelasting 2023 zijn alle gescande kentekens gecontroleerd. Van 1 of 2 kentekens valt niet met 100% zekerheid te zeggen om welk kenteken het gaat. Dit op een totaal van 840 kentekens die wel te identificeren zijn. Er is, in afwachting van de beroepsprocedure nog niet gekeken naar andere oplossingen. De oorzaak zit ook niet zozeer in de kwaliteit, maar in het gebruik van de boten, waardoor kentekens sneller beschadigd raken.

7. Explosiemotoren

Alle ondernemers zijn het erover eens dat het een goede zaak is dat op termijn explosiemotoren niet meer welkom zijn in de Dorpsgracht. Voor botenverhuurders geldt deze afspraak al jaren. Ook andere verhuurbedrijven moeten in 2023 aan deze voorwaarde voldoen. In totaal zijn er 97 ontheffingen afgegeven voor het varen met een explosiemotor. Het gaat hier om 15 rondvaartboten en 82

verhuurboten. Dit is een klein aandeel van het geheel. 59 verhuurboten maken onderdeel uit van Waterstaete in Ossenzijl. Een ondersteunende subsidie om de ombouw te stimuleren is wat de gemeente betreft niet nodig. Voor 2024 betekent dit wel dat we controles gaan uitvoeren of verhuurboten met een ontheffing voor explosiemotor zijn omgeschakeld naar een elektrische motor. Rondvaarbotten met een ontheffing moeten uiterlijk januari 2031 varen met een elektromotor.

8. Handhaving

In het vaarseizoen wordt na ieder weekend binnen de gemeente geëvalueerd wat er is gebeurd en waar de knelpunten zaten. Dit zorgt ervoor dat flexibel geopereerd kan worden door handhaving. Zo was in 2022 de Kerkweg een uitdaging en in 2023 De Bramen. We bekijken waar problemen ontstaan, onder andere op basis van overlastmeldingen van inwoners en proberen die zo goed mogelijk aan te pakken. Door rekening te houden met deze overlastmeldingen houden we rekening met onze inwoners bij het stellen van prioriteiten. Met ingang van dit jaar willen we in het vaarseizoen (april-september) deze notaties meenemen in het driewekelijks operationeel overleg. De communicatie over de handhavingsprioriteiten en eventuele knelpunten geven we meer aandacht.

9. Samenwerking gemeente – bewoners - ondernemers

De totstandkoming van het nieuwe vaar- en verhuurbeleid in samenspraak tussen gemeente, bewoners en ondernemers was niet eenvoudig. Dat geldt ook voor de doorontwikkeling van het beleid. Het gesprek hierover met elkaar is voor verbetering vatbaar. Hiervoor zit in deze informatienota onder ad 4 een reeks acties benoemd die we gaan oppakken. De eerdergenoemde werkgroepen in de informatienota van 2022 willen we vervangen door een driewekelijks operationeel overleg.

10. Dienstenwet als juridische basis

Er is behoorlijk veel verschil van inzicht over de Dienstenwet als juridische basis voor het nieuwe vaar- en verhuurbeleid. Een nieuwe juridische check hierop achten wij niet nodig of ondersteunend in de doorontwikkeling van het beleid.

Ad 2 Analyse van de data van het afgelopen vaarseizoen 2023

Zoals eerder gecommuniceerd hebben we gewacht met het maken van een data-analyse, omdat 2023 het eerste 'normale' vaarseizoen heeft gehad sinds Corona. In december 2023 zijn de gegevens geanalyseerd sinds het begin van de plaatsing van de camera's. Uit deze data kan in hoofdlijnen het volgende worden geconstateerd:

- Het aantal toeristen dat jaarlijks Giethoorn bezoekt is meer dan 1 miljoen. In het Coronajaar 2020 is dit aantal lager geweest. Vanaf 2021 is een stijgende lijn ingezet. In 2023 heeft Giethoorn bijna 1,5 miljoen toeristen mogen ontvangen. Dit past in de landelijke trend waarin bezoekersaantallen weer toenemen.
- De vraag wanneer het té druk is, is subjectief. Op een beperkt aantal dagen in 2023 is het aantal van 7.000 bezoekers per dag overschreden. Het aantal van 7.000 bezoekers is geen norm die is gesteld. Op basis van de gegevens en de waarnemingen uit de praktijk is dit een soort grens waarna de gemeente maatregelen neemt.
- Hoewel het aantal bezoekers is gestegen, zien we in de cijfers dat het lukt de bezoekers beter te spreiden. Het aantal piekmomenten (waarop de overlast het grootst is) is afgenomen en de drukte verspreid zich gelijkmatiger. De pieken die nog te zien zijn hangen logisch samen met feestdagen, hele mooie zomerdagen of mooie winterdagen (schaatsen).
- Op een beperkt aantal dagen per jaar is sprake van filevaren met stilliggende boten (> 175 boten per uur).
- Er bestaat een duidelijke relatie tussen het aantal bezoekers aan Giethoorn en het varen in de Dorpsgracht.

Ad 3 Stand van zaken en mogelijke uitkomsten van de beroepsprocedure Vermakelijkhedenretributie (VMR)

In januari 2023 is namens 29 ondernemers een beroepsprocedure gestart bij de rechtbank Overijssel in Zwolle tegen aanslagen Vermakelijkhedenretributie (VMR) 2021. Het beroep is zowel tegen de systematiek van de heffing gericht (heffing naar een vast bedrag per boot per jaar), als tegen de geheven belasting in een individueel geval (is de aanslag op het juiste bedrag berekend). De vaarverordening zelf valt buiten de beroepsprocedure. De eerste mondelinge behandeling van het beroep is op 7 maart 2024. Normaal wordt binnen zes weken na de zitting uitspraak gedaan, maar deze termijn kan door de rechtbank worden verlengd. Gezien het vrij bijzondere karakter van deze procedure (gelet op de aard van het geschil en het feit dat een VMR niet veel voorkomt) is de kans reëel dat de beslistermijn verlengd wordt. Vóór de zomer van 2024 wordt een uitspraak van de rechtbank verwacht. Tegen deze uitspraak is hoger beroep bij het gerechtshof mogelijk en vervolgens cassatie bij de Hoge Raad. In dit uiterste geval kan het nog wel drie jaar duren voordat er een definitieve uitspraak is. De belangrijkste mogelijke uitkomsten van de beroepsprocedure zijn:

1. Heffingssystematiek is rechtmatig en de aanslagen blijven gehandhaafd. De gemeente krijgt gelijk.
2. Onrechtmatige heffingssystematiek, de in beroep bestreden aanslagen worden vernietigd. De ondernemers krijgen gelijk.
3. De verordening wordt voor een aantal ondernemers buiten toepassing gelaten. Hiermee komt er geen duidelijke uitspraak.

Hoewel de uitspraak van de rechtbank, als er hoger beroep volgt, niet definitief is, kan die uitspraak wel richting geven voor het vervolg. Hanteert de gemeente volgens deze rechter een rechtmatige systematiek of niet? Na de uitspraak van de rechtbank komt het college met een voorstel voor vervolg naar de raad.

Ad 4 Verbetervoorstel voor vervolg inclusief participatie

Regelmatig vinden gesprekken plaats met de belangenorganisaties in Giethoorn. Het onderwerp vaar- en verhuurbeleid is echter vanuit de gemeente terughoudend behandeld. Dit komt enerzijds door Corona, de personele wisselingen op dit dossier, maar bovenal door de lopende beroepsprocedure. Op dit moment zijn de gesprekken weer opgestart met GO, GB en sector varen over het vaar- en verhuurbeleid. Op 24 oktober 2023 heeft een kennismaking plaatsgevonden met een afvaardiging van de sector Varen en op 26 februari 2024 zijn de belangengroepen bijgepraat over de informatie die ook met u wordt gedeeld in deze informatienota.

De komende periode organiseren wij een aantal themabijeenkomsten waar we met betrokkenen in gesprek kunnen over de verdere doorontwikkeling van het vaar- en verhuurbeleid. De focus ligt op het verder reguleren van de drukte in de Dorpsgracht en het oplossen van knelpunten rondom het vaartoerisme. Hierin kiezen we voor het participatieniveau van informeren, raadplegen en adviseren. Daarnaast willen we starten met een operationeel overleg (1 x per 3 weken). Onder leiding van de gebiedscoördinator kunnen operationele zaken besproken worden, benoemen we met elkaar wat goed is gegaan en waar de knelpunten zitten. Met elkaar staan we voor een leefbaar Giethoorn. Dit betekent concreet dat voor de komende periode de volgende bijeenkomsten in de planning staan:

- Maart: Themabijeenkomst I - presentatie en gesprek over de data door Metricks.
- 7 maart: zitting beroepsprocedure VMR.
- Mei: Themabijeenkomst II –gesprek over filevaren, hoe we drukte in de Dorpsgracht verder kunnen reguleren en wat de mogelijkheden zijn voor betere spreiding.

- April – September: periodiek operationeel overleg, driewekelijks over knelpunten voortkomend uit vaartoerisme.
- 2e helft 2024: Themabijeenkomst III – bespreken uitkomsten beroepsprocedure en het vervolg bespreken.
- November: Themabijeenkomst IV - terugblik vaarseizoen 2024.

Consequenties voor de gemeente

In de evaluatie is geconcludeerd dat het vaar- en verhuurbeleid doorontwikkeld dient te worden. Op veel punten is inmiddels voortgang en inzicht. Hiermee is een stap gezet richting een nieuwe balans tussen leefbaarheid en toerisme. Het vaar- en verhuurbeleid zorgt echter ook voor uiteenlopende meningen in Giethoorn. Hierin spelen het verschil in belangen en belevingswereld een belangrijke rol. Dat maakt dat wij zelf hierin als gemeente de koers vast moeten houden.

De komende periode gaan wij met GO, GB en de sector varen gezamenlijk in gesprek over de knelpunten en hoe die met elkaar op te lossen. En we gaan in gesprek over hoe we het ingezette beleid met elkaar kunnen verbeteren om tot een betere leefbaarheid in het gebied te komen waar ondernemers ook goed hun bedrijf kunnen voeren.

Communicatie

Persbericht is verstuurd na de collegebehandeling.

Vervolg

De volgstappen in de doorontwikkeling van het vaar- en verhuurbeleid zijn beschreven bij het onderdeel Ad 4.

Wat betreft de beroepsprocedure VMR wordt de eerste uitspraak voor de zomer 2024 verwacht. Na deze eerste uitspraak komt het college met een voorstel voor vervolg naar de raad (begin Q3).

Besluit

In te stemmen met de informatienota over het vaar- en verhuurbeleid.

Bijlagen

1. Bijlage 1 2024.02.20 Overzicht evaluatiepunten.pdf
2. Bijlage 2 2024.02.20 Data-analyse vaarbeleid.pdf

Bijlage 1 - Overzicht evaluatiepunten vaar- en verhuurbeleid

	Aanbevelingen	nr.	Concrete uitwerking van aanbevelingen	Stand van zaken
1	Objectiveren van de drukte en hoeveel drukte aanvaardbaar is.	1.1	Analyse van de data van de drukte objectiveren van de drukte.	Sinds 2022 kan data van de camera's worden uitgelezen middels een dashboard. Het dashboard is een visualisatie van bestaande historische tellingen uit verschillende bronnen zoals verkeerstellingen van de provincie, tellingen uit sensoren bij de Dorpsgracht en het Binnenpad. Het voorspellingsmodel is in 2020 voor Giethoorn onderzocht en ontwikkeld door studenten ICT van de Hogeschool Windesheim. Op basis van data komt het model met een prognose. Deze prognose wordt bijgesteld aan de hand van de daadwerkelijke drukte. Op basis hiervan, in combinatie met een eigen inschatting worden handhaving en verkeersregelaars opgeschaald indien er drukte verwacht wordt. Het model wordt inmiddels ook op verschillende toeristische bestemmingen in Nederland gebruikt voor beslisondersteuning. Nu inmiddels het eerste 'echte' vaarseizoen achter de rug is na corona, is de beschikbare data geanalyseerd. Dit biedt een mooi vertrekpunt voor verdere gesprekken.
		1.2	Meetinstrumentarium uitbreiden met bijv. Inwonerstevredenheidsonderzoek, cijfers voorzien van context.	We werken met een zelflerend systeem. De verwachting en daadwerkelijke drukte wordt vergeleken en verwerkt, waardoor het systeem steeds betere voorspellingen kan maken. Daarnaast is de data- analyse geduid met vakantiedagen en het weer (retropectief). Punt van aandacht is om met bewoners en ondernemers te kijken welke informatie zij nog graag toegevoegd zouden zien en welke analyses we daarmee zouden kunnen maken. Actie maart: bespreken van de data-analyse met betrokkenen.
		1.3	Meetpakket / wat meten we / samen opstellen	Themasessie I: op basis van 1e data-analyse kijken welke wensen er nog zijn.
		1.4	Hoe beleven daggasten de drukte?	Er is nog geen meeting onder daggasten uitgevoerd. Volgens de verhuurondernemers vinden daggasten het filevaren in de Dorpsgracht er vaak bij horen. We gaan in gesprek met sector varen, GB en GO of een dergelijk onderzoek nog steeds wenselijk is en of we dit kunnen starten ism NP WW en de gemeente.
		1.5	Verkennen of met een app bezoekers spreiden iets kan toevoegen	In 2022 is een app gelanceerd vanuit het programma DBT. Door aan te geven wat er breder in het gebied te beleven is hopen we zo tot een betere spreiding te komen. Aanbevolen wordt om nog verder over dit thema verdiepend met elkaar in gesprek te gaan om in gezamenlijkheid te bepalen of er nog andere mogelijkheden zijn voor betere spreiding.
2	Beperken filevaren / congestie in de Dorpsgracht	2.1	Objectiveren van filevorming en dat bespreken	De data- analyse is nu gereed. De capaciteit van de Dorpsgracht (max. 175 boten per uur) is 44 uur overschreden. Zou je 150 boten als maximale capaciteit nemen dan is deze grens in het gehele seizoen 146 uur overschreden. Dit wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Zo is er afgelopen jaar een calamiteit geweest waarbij de Dorpsgracht tijdelijk afgesloten werd, om de brandweer vrije doorgang te geven. Tijdens Themasessie II gaan we met betrokkenen in gesprek wat we kunnen doen om de congestie verder aan te pakken.
		2.2	Op dezelfde dagen dat het breedteverbod van kracht is, een geheel afmeerverbod in te stellen.	De gemeente heeft dit bekeken en besloten geen algemeen afmeerverbod in te stellen. Een aantal ondernemers in Giethoorn heeft geen andere keuze dan af te meren in de Dorpsgracht of Cornelisgracht. Hierdoor kan geen algemeen afmeerverbod worden ingesteld. Een gedeeltelijk afmeerverbod is slecht uitvoerbaar en leidt tot onduidelijkheid. Indien doorvaarheid in het gedrang komt kan er nu ook al gehandhaafd worden. Wel is het goed om gericht te kijken naar knelpunten in de doorvaart en deze per geval aan te pakken.
		2.3	Hou de breedtebeperking in het beleid.	De gemeente houdt de breedtebeperking in het beleid.
		2.4	Experiment bij filevorming snel in te grijpen en hulp te bieden	Initiatief is gestart, maar niet van de grond gekomen. Bij navraag bij ondernemers bleek hier geen behoefte aan te zijn. We gaan in gesprek om te kijken welke andere manieren er zijn om filevorming in de gracht te voorkomen / op te lossen.

		2.5	Aangepaste routes en aanvullende bewegwijzering (ondernemers), informatie en verbodsborden (bewoners)	Vanuit ondernemers zijn er ideeën om met aangepaste routes en aanvullende bewegwijzering de vlotte doorvaart te bevorderen. Dit valt deels samen met een eventuele doorontwikkeling van een app. In themasessie II bespreken we dit onderwerp.
3	Beperking aantal boten en/of verdeling boten	3.1	Andere kentekenplaten voor boten	De aanbeveling was om onderscheid te maken tussen verhuurbedrijven en verblijfsaccommodaties / logies in kentekens. Wij zien geen toegevoegde waarde in dit onderscheid op kentekens. Wij kunnen nu al zien aan wie, welke type en de hoeveelheid boten vergund zijn.
4	Gebruiker betaalt mee	4.1	Besteding van het budget in het dorp bespreekbaar maken	Bij het vaststellen van het Vaar- en verhuurbeleid in december 2020 is ook besloten om vanuit de gemakkelijkhedenretributie jaarlijks een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen voor een subsidie. Deze subsidie is bedoeld om initiatieven te ondersteunen die de nadelige effecten van het toerisme in Giethoorn verminderen. Voor deze subsidie willen we eenvoudige regels opstellen. Er is een concept-regeling geschreven en 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt zijn uitgenodigd om dit te bespreken. Partijen hebben gevraagd om het besluit hierover uit te stellen tot de beroepsprocedure VMR is afgerond.
5	Belastingen - en heffingssysteem	5.1	Onderzoek van het vignettensysteem (ook prive boten)	Hebben we laten rusten inzake de rechtszaak. Zodra de eerste uitspraak er is gaan we hier naar kijken.
		5.2	Uitgangspunt van de VR nog eens kritisch beschouwen en meer aan de praktijk te toetsen	Hebben we laten rusten inzake de rechtszaak. Zodra de eerste uitspraak er is gaan we hier naar kijken.
		5.3	Onerlijke concurrentie valt mee want iedereen vaart door de dorpsgracht, geen beleidswijziging doorvoeren.	Is in het beleid, conform aanbeveling, blijven staan en daarmee is deze aanbeveling afgerond.
		5.4	Controle uit te voeren of de juiste kentekens op de juiste boten zijn geplaatst	De controle op de breedte van de boten wordt steekproefsgewijs meegenomen in de surveillance van de boa's en de studenten, samen met de leesbaarheid en correctheid van het kenteken.
6	Kwaliteit van de kentekens	6.1	Kijk samen met ondernemers naar alternatieve oplossingen van betere kwaliteit	De kwaliteit van de kentekens is goed, alleen doordat de boten vaak op elkaar botsen loopt de kwaliteit sneller achteruit. Voor de gemakkelijkhedenbelasting 2023 zijn alle gescande kentekens gecontroleerd. Van 1 of 2 kentekens valt niet met 100% zekerheid te zeggen om welk kenteken het gaat. Dit op een totaal van 840 kentekens die wel te identificeren zijn. Bij het surveilleren in Giethoorn wordt gelet op de leesbaarheid van de kentekens.
		6.2	Onderzoek de mogelijkheid om de bedrijfsnummers weer te introduceren.	Alle kentekens zijn opgenomen in een openbaar register. Op basis van het kenteken kan iedereen nagaan van wie de boot is, verhuurbedrijf, B&B, vakantiepark. Wij zien geen toegevoegde waarde in het opnieuw introduceren van de bedrijfsnummers.
7	Explosiemotoren	7.1	Onderzoek de mogelijkheden om met ondersteunende subsidie de versnelde "ombouw" naar elektrisch te stimuleren.	Boten die voor het bedrijf worden ingezet of verhuurd zijn verplicht om elektrisch te varen. Vanaf 1 januari 2023 moeten alle verhuurbedrijven elektrisch varen. Alle rondvaartboten moeten vanaf 1 januari 2031 elektrisch varen. De ontheffing van de verplichting om elektrisch te varen kon tot uiterlijk 31 december 2021 aangevraagd worden. In totaal zijn er 97 ontheffingen afgegeven voor het varen met een explosiemotor. Het gaat hier om 15 rondvaartboten en 82 verhuurbedrijven. Dit is een klein totaal van het geheel. 59 verhuurbedrijven maken onderdeel uit van Waterstaete in Ossenzijl. Een ondersteunende subsidie om de ombouw te stimuleren is wat de gemeente betreft niet nodig. Voor 2024 betekent dit wel dat we controles gaan uitvoeren of verhuurbedrijven met een ontheffing voor explosiemotor zijn omgeschakeld naar een elektrische motor.

		7.2	Vanaf vaarseizoen 2023 een algeheel verbod op explosiemotoren op commerciële boten af te kondigen in de Dorpsgracht.	Dit is mogelijk om uit te voeren. Hiervoor dient wel duidelijk te worden: wat nu het probleem is wat we willen oplossen? De verhuurbedrijven mogen namelijk al niet met een dergelijk vaartuig varen. Dit laten we terugkomen in de gesprekken over de congestie in de Dorpsgracht.
8	Handhaving	8.1	Maak bewoners en ondernemers deelgenoot van de handhavingsprioriteiten	In het vaarseizoen wordt er dagelijks genoteerd wat er is gebeurd in en rondom Giethoorn. Waardoor we flexibel en snel kunnen ingrijpen waar nodig is. Zo was in 2022 de Kerkweg een uitdaging en in 2023 De Bramen. Met ingang van dit jaar willen we in het vaarseizoen (april - september) deze notaties meegenomen in het driewekelijkse gesprek.
		8.2	Onderzoek de mogelijkheid of handhavers een juridische titel kunnen krijgen om op te kunnen treden tegen geluid- en andere overlast van verhuurboten.	In gesprekken is verkend of we hier iets mee kunnen. Dit heeft nog geen definitief beeld opgeleverd.
9	Samenwerking gemeente - bewoners - ondernemers	9.1	In gesprek blijven en doorlopend monitoren.	Dit is voor verbetering vatbaar. De in de evaluatie genoemde werkgroepen gaan we niet inrichten. De komende periode organiseren wij een aantal themabijeenkomsten waar we met betrokkenen in gesprek kunnen over de verdere doorontwikkeling van het vaar- en verhuurbeleid. De focus ligt op het verder reguleren van de drukte in de Dorpsgracht en het oplossen van knelpunten rondom het vaartoerisme. Hierin kiezen we voor het participatieniveau van informeren, raadplegen en adviseren. Daarnaast willen we starten met een operationeel overleg (1 x per 3 weken). Onder leiding van de gebiedscoördinator kunnen operationele zaken besproken worden, benoemen we met elkaar wat goed is gegaan en waar de knelpunten zitten. Samenstelling: crowdmanager, wijk-COR (controleur openbare ruimte), afvaardiging waterplan, GB, GO / sector varen. Dit betekent concreet dat voor de komende periode de volgende bijeenkomsten in de planning staan: •Maart: Themabijeenkomst I - presentatie en gesprek over de data door Metrics. •7 maart: zitting beroepsprocedure VMR. •Mei: Themabijeenkomst II –gesprek over filevaren, hoe we drukte in de Dorpsgracht verder kunnen reguleren en wat de mogelijkheden zijn voor betere spreiding. •April – September: periodiek operationeel overleg, driewekelijks over knelpunten voortkomend uit vaartoerisme. •2e helft 2024: Themabijeenkomst III – bespreken uitkomsten beroepsprocedure en het vervolg bespreken. •November: Themabijeenkomst IV - terugblik vaarseizoen 2024.
10	Dienstenwet als juridische basis	10.1	Onafhankelijk oordeel over de dienstenwet.	De gemeente acht een nieuwe check niet noodzakelijk.

	is afgerond
	in gang gezet, maar nog niet afgerond
	nog niet opgepakt

Bijlage 2: Data-analyse Giethoorn 2023

Objectiveren van drukte

De afgelopen jaren is steeds vaker vanuit inwoners van Giethoorn aangegeven dat het te vaak te druk is. Toeristische ondernemers geven veelal aan dat dit slechts voor een deel van Giethoorn geldt en dat dit maar op een beperkt aantal dagen per jaar het geval is. Of het te druk is is dus subjectief. Het hangt ervan af aan wie je het vraagt. Om de daadwerkelijke drukte te objectiveren en crowdmanagement hierop af te kunnen stemmen is een contract aangegaan met Metricks VOF uit Zwolle.

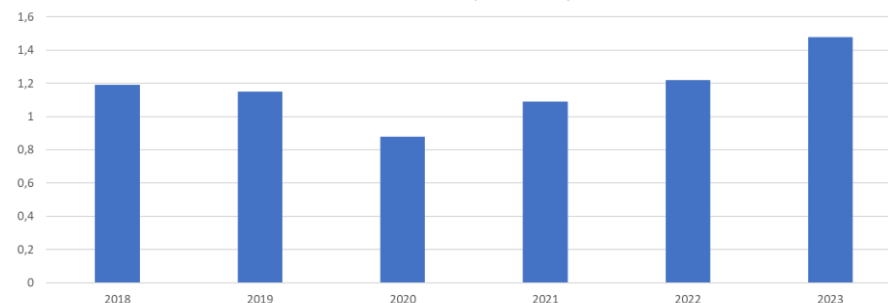
De daadwerkelijke drukte is lastig te benoemen, maar er kan wel een onderbouwde schatting worden gemaakt op basis van beschikbare gegevens. Metricks werkt daarvoor met een berekeningsmodel. Als dit model elk jaar op dezelfde wijze wordt gebruikt, dan kunnen de jaren onderling vergeleken worden. Uit

een evaluatie op Texel blijkt dat de benadering van Metricks dicht bij de werkelijkheid komt. Op Texel kan dit vergeleken worden met de bekende data van het aantal bezoekers per boot.

Meest gestelde vraag: hoeveel toeristen bezoeken jaarlijks Giethoorn?

Deze vraag hebben we tot voor kort niet goed kunnen beantwoorden. Er werd altijd van uitgegaan dat er jaarlijks zo'n miljoen bezoekers naar Giethoorn kwamen. In een slechte zomer wat minder en in een goede zomer wat meer. Op basis van onderzoek en tellingen door Metricks is duidelijk geworden dat die aanname niet zo verkeerd was. In 2020, het Coronajaar, hebben nog relatief veel bezoekers Giethoorn bezocht maar minder dan een miljoen. Vanaf 2021 neemt het aantal gasten weer toe. In 2023 heeft Giethoorn bijna 1,5 miljoen toeristen mogen ontvangen. Dat past in de landelijke trend. Het aantal buitenlandse toeristen stijgt weer na Corona en het aantal vakanties van Nederlanders in eigen land stabiliseert.

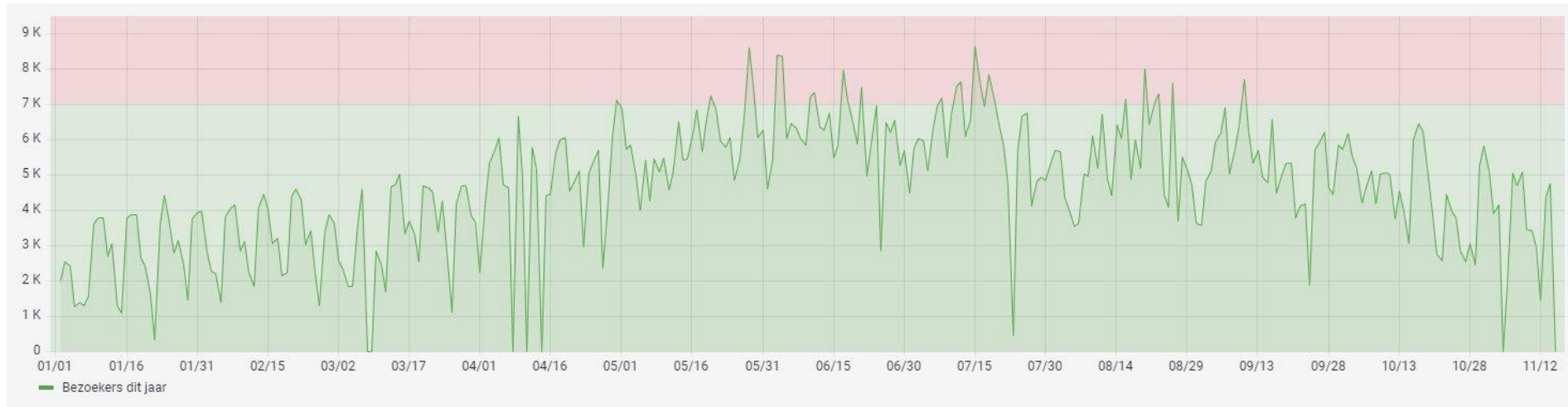
Bezoekers over de jaren in miljoen

Spreiding over het jaar

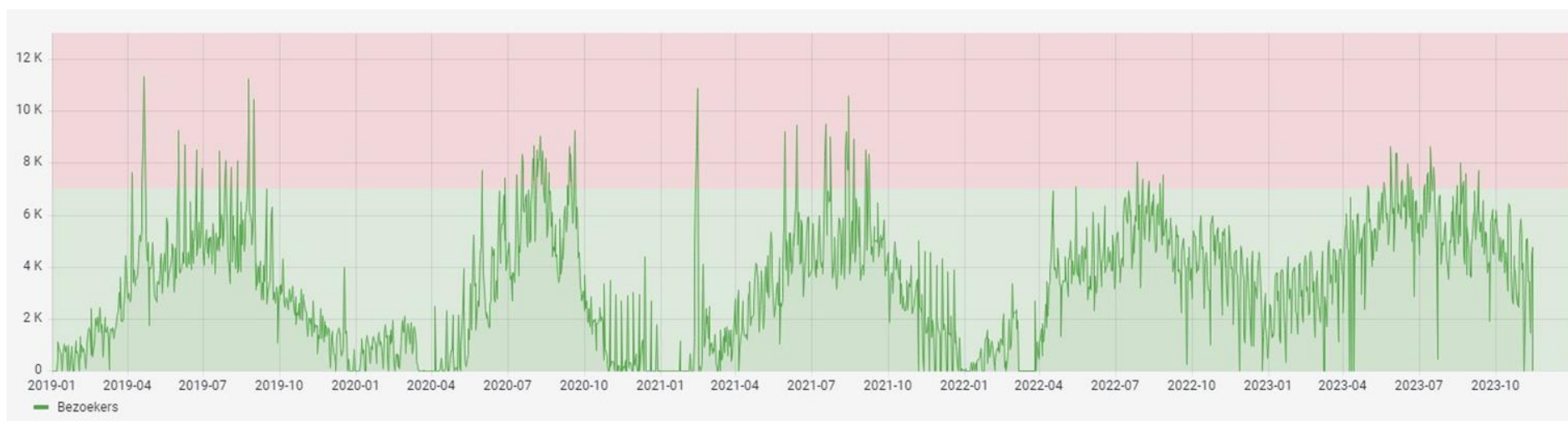
Meer dan één miljoen gasten per jaar in Giethoorn is veel. Op veel dagen in het jaar is het gezellig druk, maar op aantal dagen (en soms maar een aantal uur op een dag) wordt dit ervaren als druk. De druk op de toegangswegen, parkeergelegenheden en de looproutes is dan hoog. Een grens die getrokken zou kunnen worden is 7.000 bezoekers per dag, maar dit is niet altijd de goede grens. Het is wel ongeveer het aantal waarbij in de praktijk blijkt dat maatregelen nodig zijn omdat anders overlast ontstaat van fout parkeren en zoekverkeer. Het gevoel van drukte en de daadwerkelijke drukte kunnen echter nog wel van elkaar verschillen. Ook verschilt het per persoon waar deze grens ligt. Afgelopen jaar is er een trend ontstaan dat er meer spreiding over het jaar heen is waardoor er minder pieken ontstaan in het hoogseizoen. De pieken die getoond worden zijn tijdens de zomervakantie

(bouwwakvakantie voornamelijk), tijdens feestdagen en vrije dagen waarbij het mooi weer was. Pieken in de winter (die afgelopen jaar mee vielen) worden vooral veroorzaakt door het schaatsen in het gebied. In de volgende grafiek is de grens gesteld bij 7.000 bezoekers per dag. In de maanden mei, juni, juli en augustus 2023 is deze grens een aantal keer overschreden.

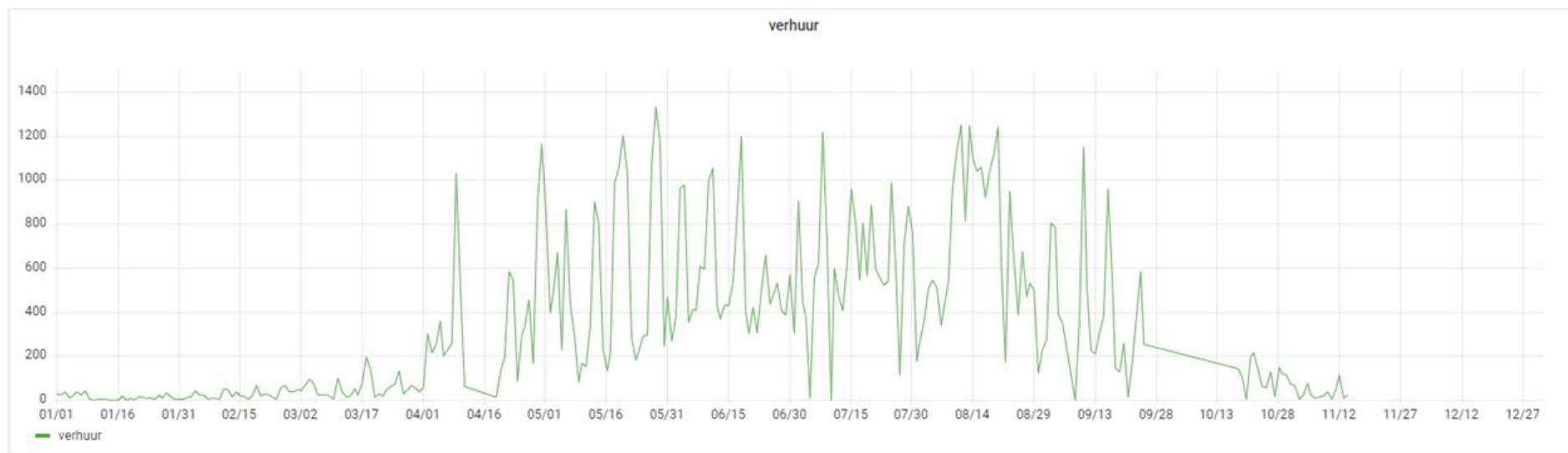
Meer bezoekers maar minder pieken

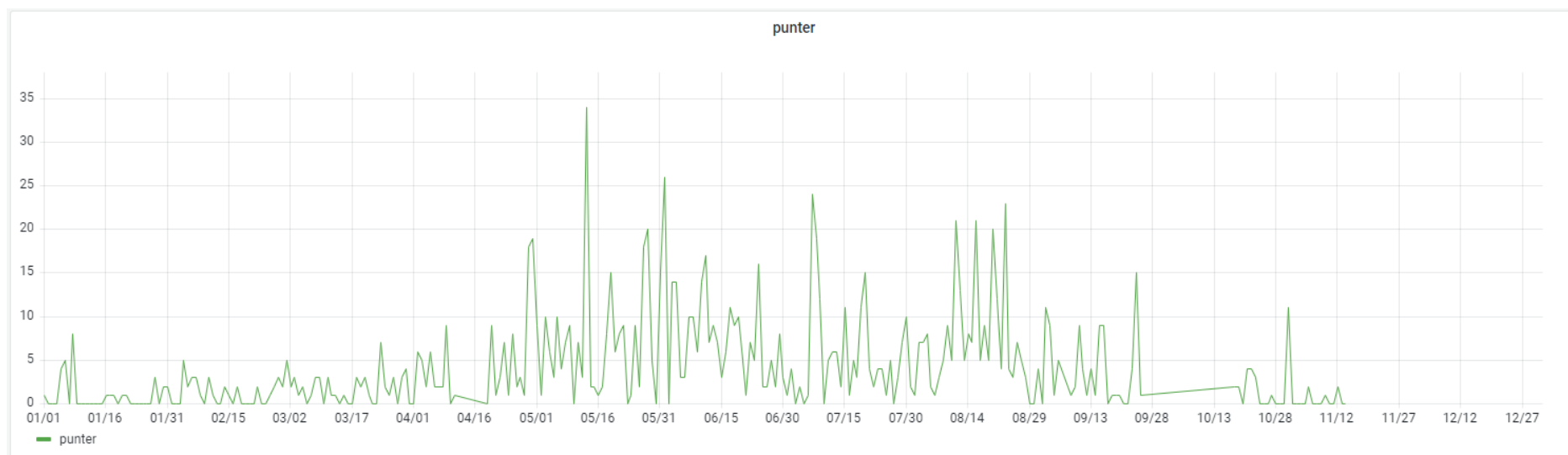
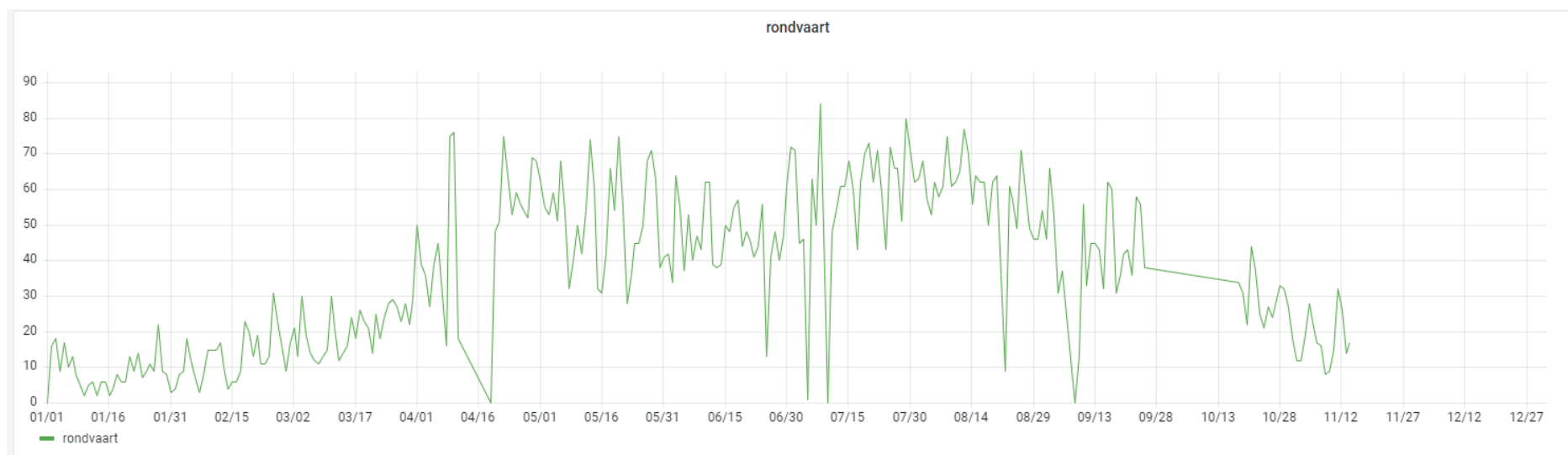
Giethoorn is een toeristisch dorp en dat zal zo blijven. De grootste overlast vindt plaats op piekmomenten en daar hebben we maar heel beperkt invloed op. Een beeld van het bezoek over de afgelopen jaren is zichtbaar in onderstaande grafiek (2019-2023). Zichtbaar is dat het aantal bezoekers toeneemt maar dat het aantal piekdagen is afgenomen.

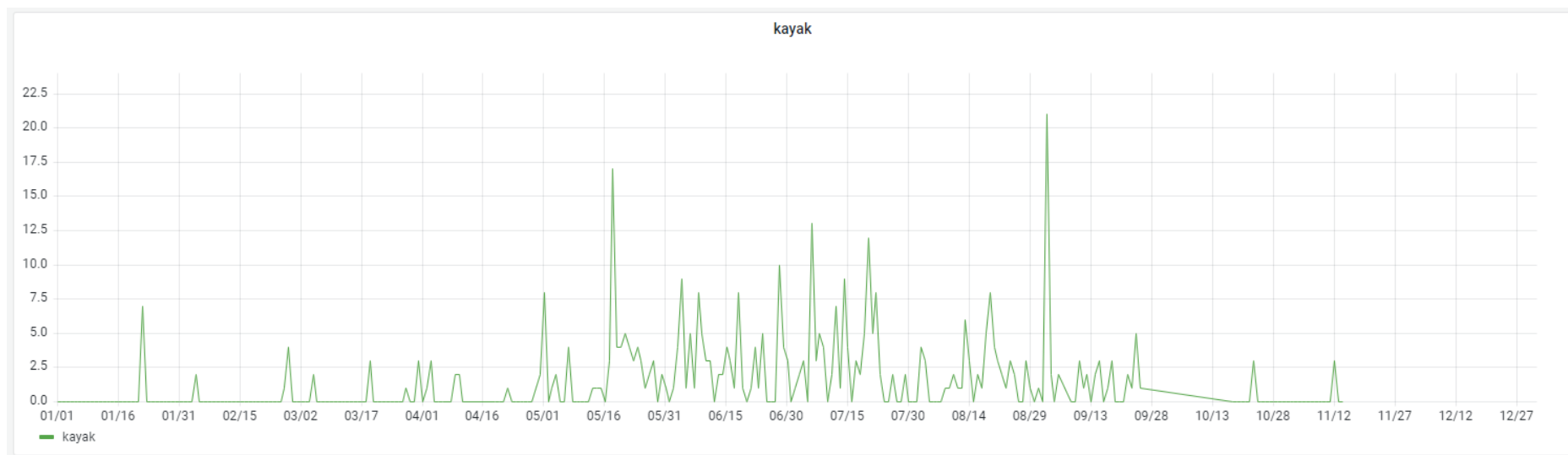
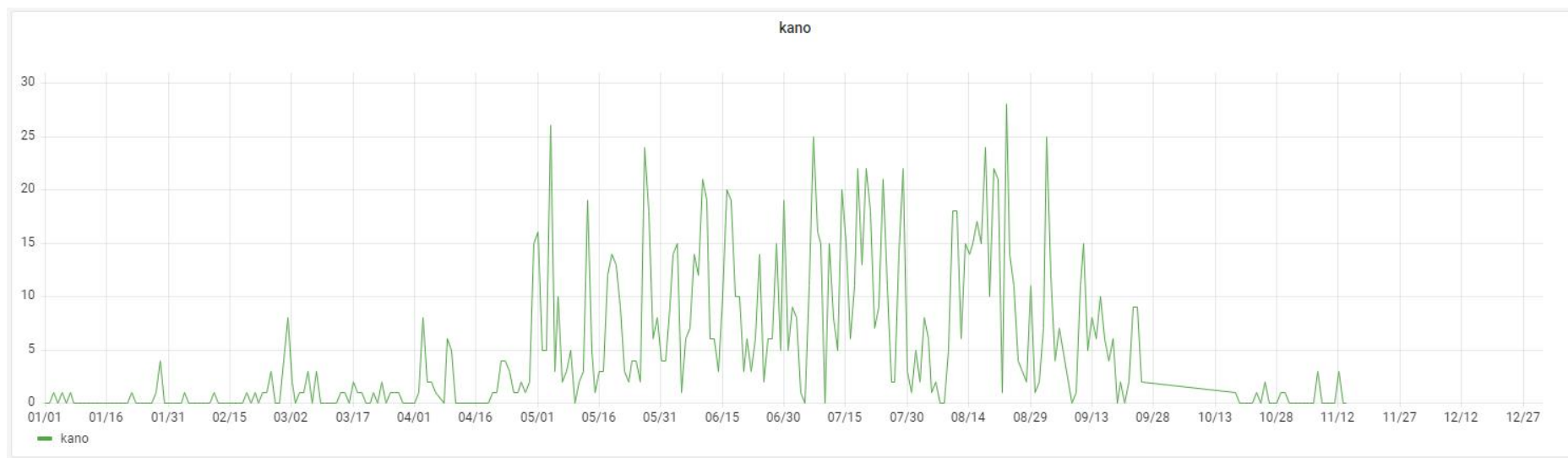

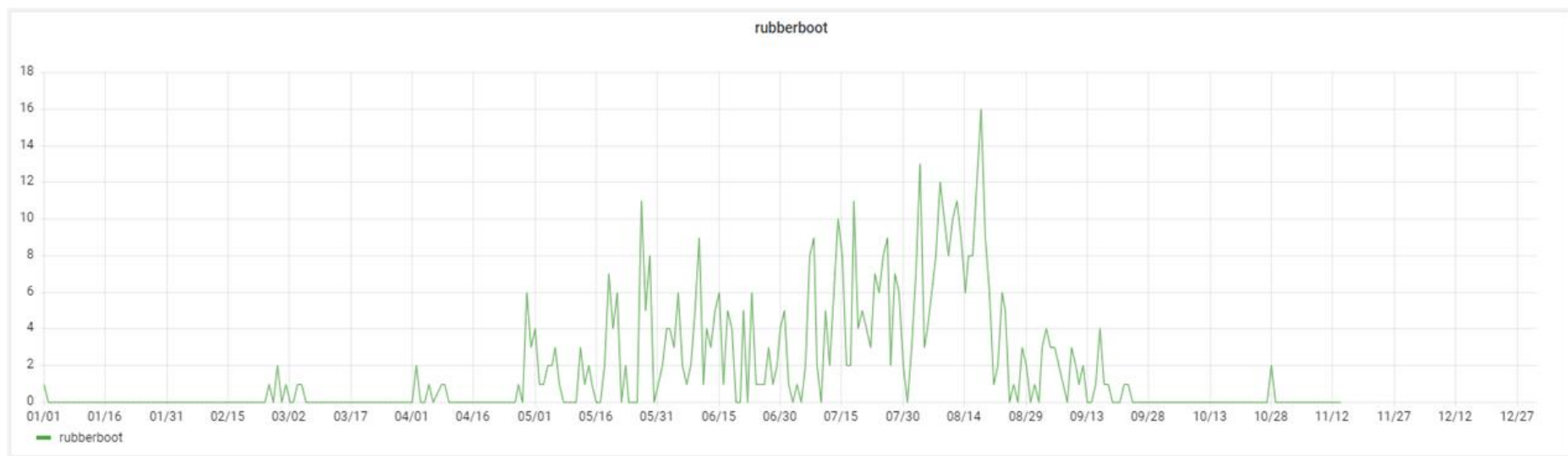
Varen in de Dorpsgracht

Veel bezoekers aan Giethoorn huren een boot of authentieke punter. Ook wordt gebruik gemaakt van rondvaartboten. De metingen op één van de meetpunten zijn weergegeven in onderstaande grafieken (huurboten, authentieke punters, rondvaartboten, kano's, kajaks en rubberboten). Het betreffen de cijfers uit 2023. Rondvaartboten varen een groot deel van het jaar, terwijl verhuurboten, authentieke punters, kano's, kajaks en rubberboten voornamelijk bij betere weersomstandigheden door de dorpsgracht varen.

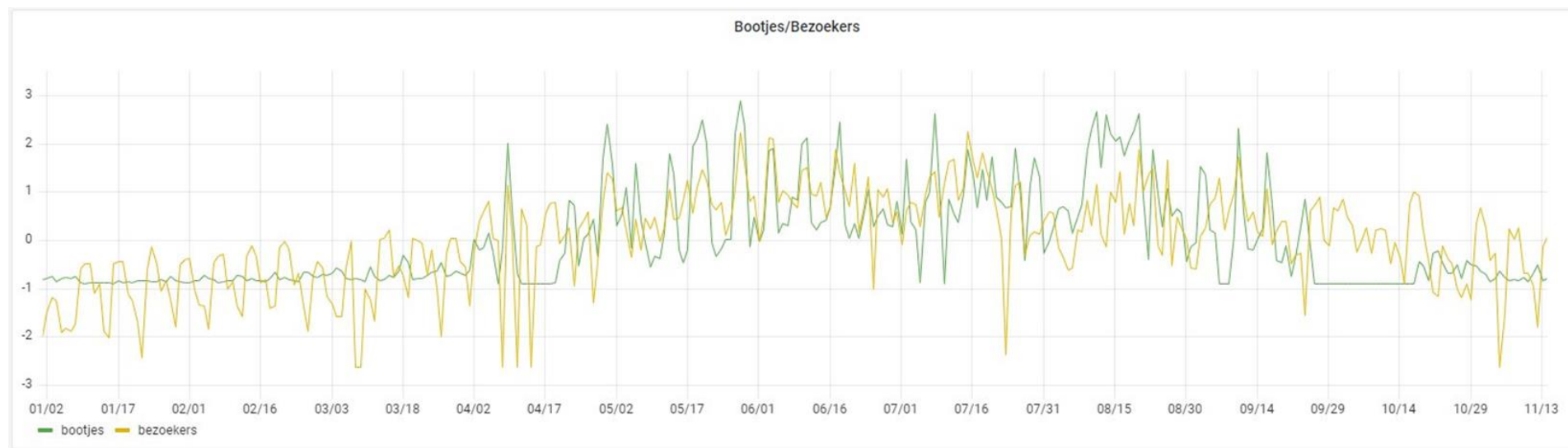

Relatie bezoek en varen

Niet zo verrassend: pieken en trends van het aantal bezoekers en het aantal bootjes lopen gelijk op.

Drukke in de Dorpsgracht

Het gevoel van drukte in Giethoorn wordt vaak gerelateerd aan het aantal boten in de Dorpsgracht. In de praktijk is gebleken dat bij 150 boten per uur de drukte dusdanig is dat langzaam moet worden gevaren of dat het tijdelijk stil ligt. In de praktijk komt dit vaak voor door langzame rondvaartboten, blokkades, beperkte stuurmanskunst of zij-invoegers. Ook kan er sprake zijn van calamiteiten waardoor de Dorpsgracht tijdelijk wordt afgesloten. Bij 175 boten per uur is sprake van filevaren en langer stil liggen. Op een (beperkt) aantal dagen komt dit voor, zoals in onderstaande grafiek zichtbaar is. Uit de cijfers blijkt dat in 2023 in de Dorpsgracht, gedurende 146 uur alleen langzaam kon varen (>150 boten per uur) terwijl op 44 uren sprake is geweest van langdurig filevaren (>175 boten per uur).

Aantal boten in de dorpsgracht in 2023

